

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Isten áldd meg a királyt...

A nemzet millióinak szívéből hangzik fel ma a fohász: Isten áldd meg a királyt! Isten, a nemzet lélekben ott van az ősi koronázó templomban, hol az Ur oltára előtt a Magyar birodalom bíboros hercegprimása előbb fölkeni a királyt és azután a nemzet nevében a nádorhelyetttel együtt fejére teszik a szent koronát, hogy törvényesen Szent István apostoli király örökébe lépjen.

És a nemzet minden hű fia lélekben ott áll az esküt tevő király körül és hallja erces szavait, amelyek hívő lelkéből jövő esküszavak arra, hogy alkotmányosan akar és fog uralkodni; a törvényeket megtartja és megtartatja. Az esküszavak egyé forrasztják Őt gondolatban, érzésben és akaratban a nemzettel. Ő a nemzetért él és hal és a nemzet őseitől öröklött alattvalói hűséggel, hódolattal és szeretettel rajongja körül Őfelségét, IV. Károly fölkenet apostoli királyt és nemkülönben a nemzet anyját, Őfelségét, Zita királynét és velük együtt a nemzet jövő reményét, Ferenc József Ottó trónörökösét.

És a nemzet milliói örömmámorban égő szemekkel, lelkesedéssel követik az immár törvényesen megkoronázott apostoli király délceg alakját, amint lovával a koronázó dombra vágat, büszkén ragyogtatva Szent István koronáját, a vállait borító koronázó palástot és a kivont királyi karddal megteszi az ősi négy vágást, jelentvén a nemzetnek, hogy erős, öntudatos, bátor királyi kar védi immár minden fejedelmi jogával és kötelességével a magyar nemzetet.

... Mindenható Isten, leborul előtted e sokat szenvedett, több mint ezeréves nemzet minden hű gyermeke és esdve kéri Felséges Ura és Királya számára a Te véghetetlen kegyelmedet, hogy az Ő akarata szerint elüljön a tomboló vihar és a dicső békében megtalálja a király és nemzet a békés munka áldásait; «mert a király az Urban bízik; és a Fölségesnek irgalmában nem fog ingadozni.» (Zs. K. 20, 58.).

... A nemzet népnevelői megfogadjuk, hogy nem szününk meg továbbra sem a királyi felséges példát minden polgári jog és kötelesség gyakorlásának mintaképül a gyermeki szívekbe vésní. Minden erőnkkel arra törekszünk, hogy a hagyományos ősi nemzeti erények nemzedékről-nemzedékre szálljanak és ezek alkossák a leendő állampolgárok legbecsesebb és kifogyhatatlan lelki értékét. Érezzük a harctereken küzdő volt tanítványaink százezreinek példás vitészege tanúságából, hogy jövőben is legfőbb hivatásunk minden fokozatú iskolában valláserkölcsös és hazafias szellemben nevelni a nemzet jövő reményeit, az ifjúságot. Meggyőződésből elhatározásunk, tántoríthatatlanul szívükben Isten iránt erős és igaz hitre, benső ragaszkodásra a hazai földhöz, őszinte hódolatra a király felséges személye iránt, törhetetlen tiszteletre és engedelmességre a törvényekkel szemben, értelmükben az ismeretek megfelelő mértékű igazságaira és az élet szükséges ügyességeire nevelni, oktatni növendékeinket, hogy ezek által lelkiismeretes, becsületes, dolgos, jellemes honfiakat, honleányokat adjunk — a nemzet és a király óhaja és akarata szerint — a nemzeti haladás és fejlődés előmozdításához, hogy bekövetkezzék a boldogabb jövő, mely után a költő szavai szerint: «Buzgó imádság epedez százezrek ajakán».

Isten áldd meg a királyt!

Ember Károly.

Ófelsége kiáltványa.

Népeimhez.

Hazammal és hű népeimmel együtt mely megindulással, megrendülve állok ama nemes uralkodó ravatalánál, aki közel 70 éven át viselte gondját a monarchia sorsának.

A Mindenható kegyelme kora ifjúságában hívta a trónra őt és erőt adott neki, hogy késő agkoráig súlyos emberi szenvedéstől meg nem ingatva és meg nem törve, kizárólag uralkodói tiszte és népeinek forró szeretete által eléje szabott kötelességeinek szentelje magát.

Az ő bölcsesége, belátása és atyai gondoskodása alkotta meg a békés együttélés és szabad fejlődés állandó alapjait; súlyos zavarok és veszélyek közül, jó és rossz időkön át ő vezette Ausztria-Magyarországot a béke hosszú, áldásos idején keresztül a hatalomnak arra a magas polcára, amelyen ma, hű szövetségesekkel karöltve, állja a harcot mindenfelől reá törő ellenséggel szemben.

Az ő művét kell folytatnom és befejeznem.

Viharos időben lépek őseimnek fenkölt elődöm által teljes fényében reám hagyott tisztos trónjára.

A cél nincsen még elérve, nem tört még meg ellenségeinknek az a balhiedelme, hogy támadásaik folytatásával legyőzhetik, sőt szétrombolhatják a monarchiát.

Egynek érzem magam népeimmel abban a hajthatatlan elhatározásban, hogy végigküzdjem a harcot olyan béke kiküzdéséig, amely biztosítja monarchiám fennállását és a zavartalan továbbfejlődés szilárd alapjait.

Büszke bizalommal számítok rá, hogy hős védőim, népeim áldozatkész hazaszeretetére támaszkodva, hű fegyverbarátságban a szövetséges haderőkkel, Isten segítségével vissza fogja verni az ellenség összes támadásait s győzelmes befejezéshez juttatja a háborút.

Éppen olyan megingathatatlanul bízom abban, hogy monarchiam, amelynek hatalma a benne egyesült két államnak régi törvényekben megirt, harcban és veszélyben újra megpecsételt elválaszthatatlan sorsközösségében rejlik, be és kifelé megedzve és megerősödve fog ebből a háborúból kikerülni. És bízom abban is, hogy az összetartozandóság tudatától és mély hazaszeretettől áthatva a külellenség leverésére áldozatkész elzántsággal egyesült népeim együtt fognak működni a békés erőtől és megújulás munkájában is, hogy belső virágzás, fejlődés és megerősödés korszakát biztosítsák a monarchia két állama s a hozzájuk csatolt tartományok: Bosznia és Hercegovina számára.

Amidőn az ég kegyelmét és áldását kérném magamra, hazámra és szeretett népeimre, a Mindenható színe előtt fogadom, hogy az őseim által reám hagyott örökségnek hű sáfárja leszek.

Mindent meg akarok tenni, hogy mielőbb elmúljanak a háború áldozatai és borzalmai; újból meg kívánom népeimnek szerezni a béke áldásait, amint ezt fegyvereink becsülete, államainnak és hű szövetségeseimnek létérdeke és ellenségeink daca megengedi.

Népeimnek igazságos, szeretetteljes fejedelme akarok lenni; alkotmányt és törvényt tiszteletben kívánom tartani. Gondosan fogok örködni a jog-egyenlőség felett. Állandó törekvésemet népeim erkölcsi és szellemi javának előmozdítására, sza-

badság és jogrend oltalmára és arra irányítom, hogy a társadalom munkás tagjai számára becsületes munkájuk gyümölcsét biztosítsam.

Elődömtől örökölt drága örökségem korona és nép kölcsönös ragaszkodása és bizalma is. Magasztos, de súlyos uralkodói hivatásom kötelességeinek teljesítéséhez ebből meritek erőt.

Ausztria-Magyarország elpusztíthatatlan életérébe vetett hittel, népeim iránt érzett mélységes szeretettől áthatva állítom életemet és minden erőmet e magasztos feladat szolgálatába. Kelt Bécsben, 1916 november hó 21.

Károly s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Koronázási hitlevél.

Mi I. Károly Isten kegyelméből Ausztria Császár, Magyarország e néven IV., Apostoli Királya, Cseh-, Dalmát-, Horvát-Szlavonországok, Galícia, Lodóméria, Ráma, Szerb, Kun és Bolgárországok, úgy Illyria, Jeruzsálem stb. királya, Ausztria főhercege Toscana és Krako nagyhercege, Lotharingia, Salzburg, Steyer, Korontán, Krajna és Bukovina hercege, Erdély nagyfejedelme, Morvai örgróf, Fel- és Al-Szlézia, Modena, Párma, Piacenza, Guastella, Osviecin és Zátor, Teschen, Friaul, Ragusa és Zára stb. hercege, Habsburg, Tyrol, Hyburg, Görc és Gradíka grófja, Trient és Brixen fejedelme, Fel- és Al-Luzsica s Istria örgrófja, Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg stb. grófja, Triest, Kattaro és a Szlav örgrófság ura stb., mint Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországoknak Apostoli Királya adjuk emlékezetül jelen hitlevelünk rendében: hogy, miután dicsőségesen uralkodott Felsőleges I. Ferenc József Úr Ausztria Császára, Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországoknak Apostoli Királya, a Mi mélyen tisztelt és szeretett dédnagybátyánk a most folyó év Szent András-havában, Isten kifürkészhetetlen végzése folytán e halandó életből és mulandó országlásból az örökkévaló halhatatlanságra és az örök dicsőség koronájára elhivatott és elköltözött, miután mindazok már előbb elhaláloztak, akik utána Minket, mint a trón várományosai az 1723. évi 1. és 2. törvénycikkkel által megállapított öröklési rend szerint megköltöztek volna; név szerint Felsőleges Rudolf Úr, osztrák császári herceg s főherceg és magyar királyi herceg, néhai Ferenc József Császár és Király egyetlen fia, akinek a trónöröklésre hivatott finemű egyenes leszármazói nem voltak, továbbá mélyen tisztelt és szeretett nagyatyánk, néhai Ferenc József Császár és Királynak Rudolf trónörökös halála után életben maradt legidősebb testvéröccse Felsőleges Károly Lajos Úr, osztrák császári herceg s főherceg és magyar királyi herceg, végül pedig ennek elsőszülött fia Felsőleges Ferenc Ferdinánd Úr, osztrák császári herceg s főherceg és magyar királyi herceg, aki a trónöröklésre hivatott egyenes leszármazott hátrahagyása nélkül költözött el e életből: mindezeknél fogva, miután mélyen tisztelt és forrón szeretett édesatyánk Felsőleges Ottó Úr, osztrák császári herceg s főherceg és magyar királyi herceg, Felsőleges Károly Lajos Úrnak másodikszülött fia sines már az élők között, a fent idézett 1723. évi 1. és 2. törvénycikkkel által megállapított öröklési rend szerint Ránk, mint törvényesen jogosult örökösére szállott Magyarország s

Horvát-, Szlavon- és Dalmátországokban a királyi trónöröklés.

Mi tetteleg át is vittük az uralkodást és dicső Elődünk által Budapest székesfővárosunkba 1910. évi Szent István havának 21. napjára egybehívott országgyűlésen Magyarország és társországaiból egybegyűlt főrendek- és képviselőkhöz — a Mi kedvelt hűveinkhez — 1916. évi Szent András havának 21. napján intézett kegyelmes királyi leiratunkban kifejeztük azon királyi óhajtasunkat, hogy az 1791. évi 3. törvénycikk értelmében teljesítendő megkoronázatásunkra az előkészületek mielőbb megtéssenek.

Alkotmánytisztelőnk sugalta ezen kívánságunkat csak öregbíthették az évek óta dúló világhábrában szerzett személyes tapasztalataink.

Magyar szent Koronánk országai összes népeinek hősiessége, Király és Haza iránti önfeláldozása megerősítette azon meggyőződésünket, hogy a magyar királyi trón hatalmának legszilárdabb bástyáit az állam tartós fejlődésének és felvirágoztatásának leg-hathatósabb tényezőit: a Király és Nemzet teljes, félreértések által meg nem zavart kölcsönös bizalma és az ezredéves alkotmány folytonossága és egészséges működése alkotják.

Magyarország és társországainak főrendei és képviselői tekintetbe véve a hazai törvények rendelkezését azok értelmében Minket, mint Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok trónjának és koronájának törvényes és valóságos örökösét mentül előbb megkoronáztatni szintén óhajtván: jobbágyi hódolattal járultak Elénk s alázattal kérték, hogy az ország sarkalatos törvényei szerint minden esetre még szerencsés megkoronázatásunk előtt kiadandó koronázási hitlevelünkben az ország jogai biztosítására az alább írt cikkeket s minden azokban foglaltakat kegyelmesen elfogadni, királyi hatalmunkkal helybenhagyni, megerősíteni s mind Magunk kegyelmesen megtartani, mind mások által is megtartatni méltóztatnánk. Mely cikkek tartalma a következő:

1. Szentül és sértetlenül megtartandjuk s királyi hatalmunkkal mások által is meg fogjuk tartani az 1723. évi 1. és 2. törvénycikkekben megállapított királyi trónöröklést, az 1791. évi 3. törvénycikk értelmében teljesítendő koronázást; Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét, szabadságát és területi épségét, valamint a Magyarországgal egy és ugyanazon állami közösséget képező Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok integritását és országos alkotmányát. Szentül és szigorúan megtartandjuk s királyi hatalmunkkal mások által is megtartatjuk Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok törvényesen fennálló szabadságait, kiváltságait, törvényszerű szokásait, és az eddigelé országgyűlésileg alkotott s dicső Elődeink, Magyarország koronázott Királyai által szentesített, valamint ezután országgyűlésileg alkotandó s Általunk, mint koronázott magyar Király által szentesítendő törvényeit, minden pontjaikban, cikkeikben és záradékaikban úgy, amint ezeknek értelme és gyakorlata a Király és országgyűlés közös megegyezésével fog megállapítani; kivéve mindazonáltal dicsőült II. András 1222. évi törvényének azon megszüntetett záradékát, amely így kezdődik «Quodsi vero Nos», ezen szavakig: «in perpetuum facultatem». Mindezek biztosítására szolgáland azon királyi eskünk is, amelyet jelen királyi levelünk tartalmára dicső Elődünk I. Ferdinánd

koronázási esküje szövegének alapján koronáztatásunk alkalmával le fogunk tenni.

2. Az ország szent koronáját az ország lakosainak régi törvényes szokása s a hazai törvények szerint az országban fogjuk mindenkor tartatni s a kebelünkben valláskülönbségre való tekintet nélkül választott és megbízott világi személyek által örízteni.

3. Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországoknak mindazon részeit és tartományait, amelyek már visszaszerezettek és azokat, amelyek Isten segedelmével azután fognak visszaszerezetni, koronázási eskünk értelmében is, a nevezett országokhoz visszakapcsolandjuk.

4. Abban az esetben, melyet Isten kegyelme messze távoztasson, ha az ausztriai főhercegek mindkét nemének magvaszakadása, elsősben is: a dicső emlékezetű Ősatyánk VI., illetőleg III. Károly, utána dicsőült I. József; végre, dicsőült I. Lipót Császárok és magyar Királyok agyékaiából leszármazó örökösök kihaltával bekövetkeznék, a királyválasztás és koronázás előjoga az 1723. évi 1. és 2. törvénycikk rendelete szerint is visszaszáll Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországokra s ezen országoknál régi szokásaik szerint az sértetlenül megmarad hajdani érvényében és állapotában.

5. Amint fentebb az 1. pontban foglaltatik, valahányszor jövendőben ilyen koronázás Magyarországon országgyűlésileg teljesítendő: Örökösaink és Utódaink a koronázandó örökös Királyok kötelesek lesznek mindannyiszor ezen hitlevelbeni biztosítások elfogadását előrebocsátani és arra az esküt letenni.

Mi tehát az országgyűlés főnebbi kérését kegyelmesen fogadván, atyai szívünk kegyes hajlamanál fogva a főt beiktatott összes cikkelyeket s mindazt, ami azokban foglaltatik, egyenkint és összesen helyeseknek s Előttünk kedveseknek valljuk s azokhoz kegyelmes megegyezésünkkel hozzájárulunk: igérvén és királyi szavunkkal biztosítván Magyarországot s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországokat, hogy minden előrebocsátottakat Magunk is megtartandjuk és bármely rendű és állású alattvalóinkkal is megtartatjuk, amint azokat jelen hitlevelünkkel elfogadjuk, helybenhagyjuk és megerősítjük.

Aminek hitelére és bizonyására jelen levellet saját kezünkkel aláírtuk és királyi pecsétünk ráfüggesztésével megerősítettük.

Kelt Magyarországnak székesfővárosában Budapestben, Karácsony havának 30. napján, Urunk 1916. évében.

A földrajzoktatás és a háború.

Irta: Szobolovszky János.

A mai nagy idők rengeteg tanítási anyagot nyújtanak az iskolának. Igy többek között a földrajznak, mely ujabbban a *gyakorlati* irány felé kezd hajlani. A háborúnyújtotta anyag újdonság ingerével hat a tanuló agyára; figyelmét, érdeklődését teljesen leköti a maga számára. Ez ellen nem lehet védekezni, de velejében nem is szabad, hisz ez az anyag a tanítás legértékesebb anyaga. Sokkal többet ér, mint a puszta betű, amelyet a földrajzi könyvekből tanul a tanuló. A jelen idő megtanított arra, hogyan kell a földrajzot tanítani. A művelet, amelyet eddig végeztünk, nem volt egészen helyes. Látjuk, hogy mennyire gyatra, sekélyes és elméleti a földrajzi tudásunk, ismeretünk. Sokszor nem ismerjük a

várost, a hegyet, völgyet stb., amelyet a különböző újságok a háború folyamán felszínre vetnek. Újdonságokkal találkozunk, amelyekről eddig nem tudtunk. A helyes földrajzi tudás nemcsak a kulturális, ipari, kereskedelmi szempontokból értékes, hanem, amint látjuk, a *háború idején* is nagy értéket rejt magában. A harcoló katonáknak lépten-nyomon támaszkodik a földrajzi tudásra, mely ha nincs, nem tud észszerűen tájékozódni a harcmezőn.

Most beigazolódtott, hogy mindenkinek jó katonának kell lenni. Tehát mindenki rászorul a helyes földrajzi tudásra. A háború elsősorban elénk tárja a *hazai föld szeretetét* s ennek fontosságát, amely a szülőföld, lakóhely pontos ismeretével kezdődik. Nem jó az a földrajzitanítás, amely csak száraz anyagot, leírást ad a tanulónak. Ez kevésbé táplálja a hazaszeretet tüzeit. Sokkal célterőbb az az eljárás, amely az *érzelmeiken* át jut az agyba. Nem sít a tanuló szívét, *műveli az eszét*. Eszerint nem elég a pusztán földrajzi *leírás*, megnevezés, hanem föl kell tárunk a tanuló előtt a *hazai föld szépségeit*; a *szülőföld, lakóhely földrajzi viszonyait*. Mert hisz a lélek a külső világból táplálkozik. Amilyen a környezet, olyan a lélek tartalma is. Vizsgálódásunk tárgyává kell tennünk, hogy a környezetnek mily nyomai vannak a tanuló lelkében.

Ezek a nyomok alapul fognak szolgálni a hazai föld szeretete művelésének, fokozásának.

Becsüljük meg az *újságok háborús cikkeit*, képeit, térképeit, rajzait. Mindezek a gyakorlatból, a tapasztalatból leszűrt tényezők. Nem kell egyebet tennünk, mint ezeket a földrajz-anyagba belehelyezni. Ennek nemcsak most, hanem később is nagy hasznát lehet venni. Anyagot nyújtunk a katonas nevelésnek is. A háborús közlemények nyomán a tanulók is *szekesszenek térképeket, rajzokat*. A szülőföld, a lakóhely ismertetésénél szerkesztünk úgynevezett *katonai térképeket*, amelyek a *környéken minden számottevő dologra, tényezőre vonatkoznak*.

Nem az a jó, hogy a tanuló *hegyet, völgyet, mocsarat, sziklát, jät* stb. tudjon lerajzolni, hanem az, hogy a környezet hegyeit, völgyeit, folyóit stb. *tudja a papírosra vetni*. Ennek a háborúban is van értéke. A rajz a megfigyelésnek, a pontosságának legjobb eszköze, fejlesztője. A földrajzot korántsem bent, hanem kint kell tanítani. Ézért szükségesek és kívánatosak a földrajzi kirándulások.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Erkölszi és társadalmi jólét. Társadalmi etika. Irta *Jehlicska F. Rezső* egyetemi tanár. A Szent-István-Társulat kiadása. Ára 4 korona. — Az újabb tudományos művek sokaságából szorgos kutatás után sem tudnánk szükségesebbet és fontosabbat ajánlani tanulmányozásul kartársainknak, mint a fenti művet. A tudós szerző könyvének tárgyául az embereknek egymáshoz való kölcsönös viszonyát választotta, vagyis azt a témát, mely ugyan mindenkor az érdeklődés és kutatás homlokterében állott, de ma, a világháború idején fontosságában még csak fokozódott. A csillagoknak járását vizsgáljuk ugyan, de megváltoztatni nem tudjuk; a társadalmi állapotokkal, Istennek hála, nem úgy vagyunk: azo-

kat nemcsak tanulmányozhatjuk, hanem befolyásolhatjuk, módosíthatjuk, javíthatjuk is. Nem szükséges a társadalmat fölforgatni, hanem ahol a szociális állapotok beteges elváltozásokat tüntetnek fel, ahol az embereknek társadalmi cselekvése és elhelyezkedése a józan ész, az igazságosság és a szeretet útjáról eltávolodott, ott lehet is, kell is belemenyulni és változtatni. Ebben az irányban tanít bennünket *Jehlicska dr.*-nak nagy területeket átfogó, mélyreható, bölcséleti alapra helyezett etikai műve s minthogy ilyen irányítóira nagy szüksége van a népnevelőnek, fenti könyvnek az iskolai (tanítói) könyvtárak részére való beszerzését feltétlenül szükségesnek tartjuk.

Kis Pajtás. A Regnum Marianum e kitünő gyermeklapja nagyszerű pedagógiai érzékkel egyesíti a kellemest a hasznossal. Cikkei amily bájosak és érdekesek, ép oly tanulságosak. Legújabb számából kiemeljük: Somorjai Gombos meséjét a lusta emberrel. G. Miklósy Ilona szociális leányregényét Halászkék Marikájáról. Gombos Albin, földrajzi és természetrajzi ismeretekben gazdag érdekes regényét Hájás Muki tengeri kalandjáról. Kozma Imre háborús történetét. Kis Pipin táborig levelét az erdélyi frontról. Pattogó versikék, kispajtások tálata, ezermesterkedések s trefás apróságok tarkítják a gazdagon illusztrált számot. A kiadóhivatal kívánatra szívesen küld mutatványszámot. Egész évi előfizetési ár — 20 szám — 4.— K. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. sz. alatt van.

«**A Kath. Híttérjesztés Lapjai**» ez évi 9—10. nov.—dec. füzeté a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg: Adatok a missziós színház történetéhez. (Folytatás és vége.) — Mandzsuriai kiküldetés. — Dél-Madagaszkár. (Folytatás.) — Éhínség Indiában. — Vallásos szokások a dar-es-salaami négek között. — Egy vértanuk vérével áztatott misszió. — A «Szent József» misszió állomás Rusapiában. — Egy délafrikai internált tábor. — Hithirdetők az eszkimók földjén. — Missziói tudósítások. — Kegyes adományok. — Irodalom.

A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető «A Kath. Híttérjesztés Lapja» kiadóhivatalában Nagyvárad, Papnevelő intézet.

Zászlónk, kedves ifjúsági lapunk XV. évfolyam 4. száma, dec. 15-én igen gazdag tartalommal jelent meg. Előfizetési ára egész évre 3 K. Szerkesztősége és kiadóhivatal VII. kerület, Damjanich-utca 50. sz.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 16.668/1916. eln. szám alatt elrendelte, hogy **Ő Felsége trónralépésének öröme iskolai ünnepély tartassék**. Hazánk jövője megkívánja, hogy a most fejlődő nemzedék minél mélyebben átérezze és átértse e korszak nevezetes eseményeit. Az ezek iránt meglevő nagy érdeklődést kielégítve, a közel jövő polgárait az állami életben való tudatos részvételre készítjük elő.

E hetekben **Ő Felsége**, IV. Károly királyunk trónralépése körül forog az egész nemzet gondol-

kodás az ifjú csak tünk lassan.

Elr ifjúsa helyére isteni ról ne tóik, feleke napiá gyen, intéze mére.

melye szánd előtt egyik zett e a kor fejtett ifjúsá a test Azutá lomra ért, v. Az ün el köz

A megv meg a tanuló dást e dekek zetnek nemze remén tott b kében

Fel lete a mtlő gatóit hogy tartas Bu

Az tartoz delkez

Az ünnep sége názás ság öt jelent

A akiért a haza many

kodása. Az intézetek gondoskodjanak arról, hogy az ifjúság a trónváltozással járó eseményekben ne csak az érdekes külsőségeket, hanem nemzeti életünk új szakaszának fölemelő és biztató kezdetét lássa.

Elrendelem, hogy a karácsonyi szünetre távozó ifjúságot figyelmeztetni kell, hogy tartózkodási helyén saját hitfelekezete által tartandó koronázási isteni tiszteleten vegyen részt, az intézet székhelyéről nem távozó tanulóifjúságot pedig e napon tanítóik, tanáraik, vagy hitoktatóik vezetik saját hitfelekezetük isteni tiszteletére; — *hogy a koronázás napját követő legközelebbi tanítási napon szünet legyen, illetve tanítás helyett valamennyi iskola, tanintézet ünnepélyt tartson Ő Felsége trónralépése örömeire.* Foglalkozzanak azokkal a nyilatkozatokkal, melyekből a nemzet uralkodójának lelkét és királyi szándékait ismerheti meg. Az egybegyűlő ifjúság előtt az egész tantestület jelenlétében a testület egyik tagja olvassa fel Ő Felségének népeihez intézett első kiáltványát, ismertesse a szent korona és a koronázás jelentőségét és lefolyását, a növendékek fejlettségéhez mérten magyarázza meg, az érettebb ifjúságnak pedig olvassa is fel a hitlevelet. Esetleg a testület tagjai osztozzanak ebben a munkában. Azután egyik növendék mondja el az ezen alkalomra szóló valamelyik imát a királyért és a hazáért, vagy szavaljon el megfelelő alkalmi költeményt. Az ünnepélyen a Szózatot és a Himnuszt énekeljék el közösen.

A hitlevélnek egyszerű szavakkal való történeti megvilágítása a király és nemzet viszonyát érteti meg az ifjúsággal; Ő Felsége szózatának a legkisebb tanulók előtt is megvilágítható gondolatai ragaszkodást és bizalmat ébresztenek a szivekben. A növendékek érzékek át ezen az ünnepélyen, hogy a nemzetnek és királynak szíve együtt dobban és a nemzet javára tett királyi fogadalmak ébresszenek reményt és szilárd elhatározást arra, hogy az óhajtott boldogabb korszakban virágozzék a hon és békeben, dicsőséggel éljen a király!

Felhívom Tanfelügyelő Urat, hogy erről tankerülete állami, községi, magán, elemi, gazdasági, ismétlő-, iparos- és kereskedő-tanonciskoláinak igazgatóit, tanítóit értesítse és gondoskodjék arról, hogy az ünnepély minden tekintetben méltó módon tartassék meg.

Budapest, 1916. évi december hó 18.

Jankovich s. k.

Az egyházmegyék főpásztorai a hatóságuk alá tartozó iskolák és tanintézetekhez hasonló rendelkezést intéztek.

HIREK.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács a koronázó ünnepen. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöksége öt tagja részére belépőjegyet szerzett a koronázási szertartás területére és így a kath. tanítóság öt tagú küldöttséggel vett részt a történelmi jelentőségű nemzeti ünnepségen.

A hadi árvákért. A hadi árva a nemzet árvája, akiért cselekedni, erkölcsi és anyagi áldozatot hozni a haza minden polgárának szent kötelessége. A kormány is megtesz mindent, hogy a hadi árvák köny-

nyét letörölje, de legtöbbet tehet ezen a téren a kerésteny szeretet. E szeretetből fakadhat az árvákra a legjótékonyabb gondoskodás. *Csernoch János dr. bibornok hercegprimás az Esztergomban létesítendő árvaházban több hadi árváról kíván gondoskodni főleg a tanító-árvák elhelyezésével és a karácsonyi szent ünnepek alatt Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök, a Kath. Tanítók Országos Bizottságának és az Országos Kath. Tanügyi Tanácsnak védő elnöke, a hadi árvák javára juttatott 150 ezer korona adományával tette örökké emlékezetessé főpásztori nevét. Az árvák örök hálája jutalmazza a nemes szívű püspök példátadó hazafias cselekedetét.*

Kitüntetett tanító. A pécsi lapokban olvassuk, hogy dr. Zichy Gyula gróf pécsi püspök úr ismét tanújelét adta annak a főpásztori nagyrabecsülésnek, mellyel a buzgó és lelkes néptanító munkája iránt viseltetik, ugyanis *Károlyi Ferenc* pogányi róm. kath. tanítót az ottani iskolához igazgatótanítónak nevezte ki azon kiváló érdemeinek jutalmazásul, melyet a nem magyar anyanyelvű hitközségben a magyar beszéd sikeres tanításával szerzett. Szívvel üdvözljük kartársunkat új munkakörében és meg vagyunk győződve, hogy az igazgatása alatt álló iskola példászerű munkájával buzditó hatással lesz a környék összes iskoláinak vezetőire.

A tankötelesek összeírása és a hadikölcsön. Mindenkinél keblét sebesebb hullámzásba hozza az a vágy, az az érzés, hogy a háború az ő rettenetességével ne csak elműljék, hanem a mi győzelmünkkel érjen véget. A háború sikeréhez a véráldozat mellett pénz és ismét pénz szükséges. Így ma nincs hazafiasabb cselekedet, mint a pénzt előteremteni, vagyis hadikölcsönt jegyezni és jegyeztetni.

Érezzük ezt mindnyájan, mert talán soha erősebb agitáció nem folyt, mint most az V-ik hadikölcsön jegyzésénél. Miniszterek, egyházfejedelmek, templomok, iskolák egyaránt akcióba léptek az V-ik hadikölcsön érdekében. A nagyváradai egyházmegye főpásztora: gróf Széchényi Miklós megyéspüspök lángoló hazaszeretettől izzó körlevélben vázolta a hadikölcsön nagy jelentőségét s munkára hívta fel az egyházmegye összes híveit. A községek plebániái templomaiban tüzes beszédek hangzottak e hadikölcsön érdekében.

Számborovszky Rezső róm. kath. iskolai tanító, mint a nagyváradai tanköteles-összeírás egyik tényezője megragadva az alkalmat, mely most a tanköteles összeírással kapcsolatos volt s lelkes tanítványai derék szülei között a hadikölcsönjegyzésre gyűjtést indított. A hazafias szülők megértve a korintó szavát, ámbár már számosan közülük tizezreket jegyeztek, — ismét pénztárcájukba nyultak, melynek eredménye, hogy gyermekeik a Népszövetségi Hitelszövetkezethél és a Magyar Általános Hitelbanknál 5 ezer korona hadikölcsönt jegyeztek, szám szerint 29-en, még pedig: ketten 600 koronás, ketten 500 koronás, ketten 250 koronás, ketten 200 koronás, 17-en 100 koronás és 4-en 50 koronás kötvényeket.

Karácsonyi ünnepély. Az érszegi róm. kath. elemi népiskola tanulói háborús jótékony célokra folyó hó 24-én az iskola tantermében igen sikerült karácsonyi ünnepélyt tartott.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A márianosztrai (Hontm.) róm. kath. iskolaszék tanítói állásra *jan. 1-ig* pályázatot hirdet. Javadalmazás törvény szerint. Csak tanítónók pályázhatnak. *Hrdlicska Alajos* iskolaszéki elnök. 1048 1—1

Egri érseki megye.

A mikófalvi filiális róm. kath. kántortanításra pályázat hirdetnek. Javadalma a javadalmi jegyzőkönyv szerint 24, illetve 16 kor. haszonbér értékű kaszáló, legelő, 40 fill. haszonbér értékű kert, párbér páronként 1 véka rozs, fél véka zab, 40 fill., (értéke 600 kor.) hat öl tűzifa beszállítva, értéke 70 kor., államsegély. Természetben lakás 2 szoba, konyha, kamra, istálló, sertés öl, kis udvar. A természetbeni járandóságából az 1917. évre eső rész a helyettes miatt a javadalmi jegyzőkönyvben megállapított pénzürték szerint fizetetik. Kötelessége az összes kántori teendők végzése a kijelölendő osztályok s ismétlősök tanítása a lélekszám s párbérkötelesek évenkénti összeírása, az összes tanuló egyházi énektanítása. Okl., keresztlevél, illetőségi, katonai családi állapotot és esküteltezt igazoló okmányok a választbélyeges kérvénnyel *jan. 15-ig* a bélapátfalvi plébániahivatalhoz (Borsodm.) küldendők. Választás Mikófalván, *jan. 19-én*, reggel 8 órakor. Személyes megjelenés önköltségen kívántatik. *Iskolaszék.* 1058 1—1

Rudabányai róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalmi jegyzőkönyv szerint jövedelme 1304 K tanítói és 473 K kántori fizetés megfelelő államsegélyi korpótlékokkal. Ebből 1223 K készpénz, 200 K stóla, 8 köből rozs, 87 véka párbérrözs, másfél öl tűzifa, parlagszőlő, lakás. Köteles a mindennapi és ismétlő iskolát ellátni, minden kántori teendőt végezni. Személyes megjelenés a választáson vagy előtte kívánatos, de ennek költségei nem térítettek meg. Megválasztott költségkódesei költségeit legfeljebb 300 K-ig fizeti az iskolaszék. Kellően felszerelt pályázatok *jan. 27-ig Ragány Bertalan* iskolaszéki elnökhöz Szuhogy, Borsodm. up. Szendrő küldendők. Választás ugyanakkor. 1062 1—2

Győri püspöki megye.

A mosonszentmiklósi négy tanerős róm. kath. iskolánál lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állásra, kántorsággal egybekötve pályázat hirdettek *1917. jan. 7-ig*, amikor a választás is megtörténik. Törvényes fizetés és lakbér, esetleg természetbeni lakás. A kántorság után külön 400 kor. készpénzben és circa 300 kor. stóla. A kántori megbízás háború végéig, esetleg kilátás a kántortanítói állásra. Személyes megjelenés előnyben, az utiköltség megválasztottak megtérítve. Az állás azonnal elfoglalandó. *Róm. kath. iskolaszék.* 1067 1—1

Kalocsai érseki megye.

Dunapatajon az üresedésben levő magyar nyelvű róm. kath. kántortanítói állás betöltése végett *1917. jan. hó 20-ig* pályázatot hirdetnek. Javadalma: 1. Minden róm. kath. házaspártól fél pozsonyi mérő buza és 63 fill., mely párbér készpénzbeli megváltás alatt áll s helyette a megválasztott évenként $\frac{1}{4}$ évi részletekben 800 kor.-t kap. 2. Szokásos stóla. 3. Bucsuztatásokért minden vers után 1 korona, de a versek száma 12-nél nagyobb nem lehet. 4. $\frac{1}{2}$ telek és 11 $\frac{1}{2}$ magyar hold szintén szántóföldnek haszonélvezete adóterherrel. 5. Két belső kert = 1 kat. hold és 491 □-öl föld haszonélvezete adóterherrel. 6. Hat öl lágú tűzifa és 300 kéve rözse a politikai községtől a házhoz szállítva. 7. Természetbeni lakás mely 3 szobából, 1 cselédszoba, konyha, éléskamra s pinczéből áll. 8. A fű gazdasági ismétlő iskoláért a politikai községtől 100 kor. 9. Ostyasütésért 16 korona. Kötelességei: Az iskolaszék által kijelölt osztályokban tanítani, a népet és az iskolánövendékeit templomi énekekre tanítani, mindennemű egyházi ténykedésnél úgy a templomban mint azonkívül a kántori teendőket végezni, keresztelésnél,

házasságkötésnél, a lelkésznek segédkezni amint a plébános rendeli. Betegekhez éjjeli időben is a lelkész kisérti, vagy erre a plébános által is alkalmasnak talált egyénről gondoskodni saját költségén. Temetések alkalmával az egyházi ruhák viteléről gondoskodni s a lelkész iltóztatni. Akadályoztatás esetén a kántori teendőkben alkalmas helyettesről köteles saját költségén gondoskodni s végül köteles a Kalocsa-vidéki róm. kath. tanítói egyesület tagjává lenni. Csakis kántortanítói oklevéllel felszerelt kérvények 1917. évi január hó 20-ig bezárólag a Dunapataji róm. kath. iskolaszékre címezve Nagys. és Főt. *Kuluncsics Illés* tb. kanonok kerületi esperes urhoz Dusnokra (Pestm.) küldendők. A választás 1917. évi január hó 24-én reggel 9 órakor történik a kántori próba mezejtése után, melyre személyes megjelenés kívántatik. Az állás azonnal elfoglalandó, amely időtől fogva a fizetés is folyósítatik. Vajda Ottó lelkész, iskolaszéki elnök. 1055 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Péterszabadjai róm. kath. iskolához tanítónői állásra pályázatot hirdetnek. Fizetése és lakása törvényszerű. Iskola fájából kellő mennyiség a tanítónőt illeti magánhasználatra. Határidő *jan. 1.* (Trencsénm.) *Iskolaszéki elnök.* 1042 2—2

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Gyopárhalmi, Orosháza mellett, r. kath. osztatlan iskolához helyettes kántortanítót keresek 1917. május 31-ig. Lakás, havi 100 K s havi 20—30 K stólailették jövedelme lesz. Kezdesi idő *1917. jan. 1.* Gyopárhalmi, (Bé-késm.) *R. kath. plébánia.* 1059 1—1

Pécsi egyházmegye.

A nagyvejkői (Tolnam) róm. kath. kántortanítói állásra *1917. jan. 10-ig* pályázat hirdettek. Javadalma. Természetbeni lakás, két szoba, két konyha, kamra, istálló, pince és kert. Községtől 397 kor. 82 fill. készpénz, 24 $\frac{1}{2}$ mérő buza, 56 mérő rozs és 18 kor. a hivatól, továbbá 5 hold 296 □-öl szántóföld és 811 □-öl rét, melyből 4 holdat a község munkálat; 6 öl fa (melyből az iskola is fűtendő); stóla átlag 60 korona. Tannyelv magyar, németül tudás szükséges. Énekpróba megkívánatik, erre az utazási költségek megtérítettek. Ha férőpályázó nem jelentkeznék, úgy az iskolaszék hajlandó a háború tartamára nőtanítót is elfogadni. Előnyben részesül, aki a kántoriakat is elláthatja. A kellően felszerelt kérvények *Faust Antal* iskolaszéki elnökhöz Nagyvejkőre küldendők. 1052 1—1

A rákosi kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Jövedelme: 820 kor., két öl hasábfá és lakás. Határidő *dec. 30.* Abaliget, Baranyam. *Iskolaszéki elnök.* 1050 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Pusztavámi (Fejérm.) róm. kath. iskolához a háború végéig helyettes tanító kerestetik. Fizetése havonta 100 kor., lakás, fűtés. Ovónők is pályázhatnak. *Iskolaszék.* 1060—1

Szepesi püspöki megye.

Gyónfalvai (Szepesm.) róm. kath. államilag segélyezett tanító (női) állomásra pályázat hirdettek *jan. hó 15-ig.* Fizetés törvényes. Kényelmes lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázatok Plébániahivatal címére Kluknó (Szepesm.) küldendők. 1063 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A letenyei (Zalam.) róm. kath. iskolaszék helyettes tanítói, tanítónői állásra pályázatot hirdet *1917. jan. 15-ig.* Fizetés havi előleges részletekben 100 kor. és 25 kor. lakbér. *Iskolaszék.* 1061 1—1

A németlakai (Vasm. Szentgotthárd mellett) róm. kath. tanítói állásra *jan. 2-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: új lakás, 100 kor., a hitközségtől, a többi államsegély. Tanulók száma 60. Német nyelv tökéletes tudása szük-

séges. A keit a 3 akarja m

Ráb egy hgy Fízetésé iskolafel karitás jelenés Választó Frim C

Ráb tanítói pályázta takarítá lyett él az isko telesség az isko kap oss háború köteless nyös, c tás 191 Gyula

A s jött tar vel. Jav nagy k hitközs díjlevek Kellően elnök c

Az sége id kántori egyszob intézeng elfoglal

A b kerestet legesítv sürgöse vasút h

Alb havi fiz isk. év jón. Al

A P iskolán Pályázr után az t. cz-bé hold fő évi adó szetbeni utáni st Pályáza nyujtan ismétlős előnybe

A K

A

Sz

séges. Ajánlható az állás oly családos tanítónak, ki gyermekeit a 3 kilom. távolságú szentgotthárdi gimnáziumban akarja neveltetni. *Iskolaszék*, Nagyfalva, (Vas m.) 1044—1

Rábahidvég róm. kath. iskolaszéke a tanév végéig egy helyettes osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havonként 80 kor. államsegély és 20 korona az iskolafentartótól. Egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége díjlevél szerint. Személyes megjelenés előnyös, de az utazási költség nem térítetik meg. Választás 1917. jan. 6-án. Az állás azonnal elfoglalandó. *Frim Gyula* plébánosh. Rábahidvég, Vasm. 1065 1—1

Rábahidvég róm. kath. iskolaszéke egy rendes osztálytanítói állásra pályázatot hirdet, csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak. Fizetése egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással, amit lakbérkarpótlás és kertilletmény helyett élvez. Kézpénzben a rendes fizetés, miből 800 K-t az iskolafentartótól a többi államsegélyből kapja. Kötelessége a háború alatt az összes kántori teendőket még az iskolai nagy szünidő alatt is pontosan elvégezni, ezért kap összesen 200 koronát és a stólat, kötelessége lesz a háború után a kántoriakban díjtalanul segédkezni egyéb kötelességei díjlevél szerint. Személyes megjelenés előnyös, de utazási költségek nem térítettek meg. Választás 1917. jan. hó 6-án. Állás azonnal elfoglalandó. *Frim Gyula* plébánoshelyettes, Rábahidvég (Vasm.) 1064 1—1

A **szentpéterföldei** róm. kath. iskolánál üresedésbe jött tanítói állásra pályázat hirdettek jan. 15. határidővel. Javadalma: modern lakás összes mellékhelyiségekkel, nagy kert, 4 öl tűzifa házhöz szállítva 48 kor. értékben, hitközségtől 52 kor. a többi államsegélyből. Kötelességek díjlevélben. Nők pályázhatnak. Állás azonnal elfoglalható. Kellően felszerelt kérvények *Major Gyula* plébános, isksz. elnök címére Páka, (Zalamegye) küldendők. 1070 1—1

Az **ivánczi** róm. kath. iskolaszék a kántortanító betegség idejére helyettes keres. Pályázhatnak jó hangú és kántori oklevéllel bíró nők is. Díjazása havi 150 kor. és egyszobás lakás. Pályázatok az ivánczi esperesi hivatalhoz intézendők. Pályázati határidő jan. 15. Az állás azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés ajánlatos. 1069 1—1

Váci egyházmegye.

A **borsosberényi** róm. kath. iskolához kántortanító kerestetik, esetleg háború tartamára, beválás esetén véglegesítve. Javadalom részletezve 24 számban. Kérvények sürgősen plébánia hivatalhoz küldendők. (Nógrádm. vasút helyben). 1046 1—1

Alberti-i róm. kath. iskolához okl. tanító (nő) 120 K havi fizetéssel III.—VI. osztály (51 gyermek) vezetésére isk. év végéig helyettesítésre kerestetik. Állás üresedésbe jön. *Alberti-Irsa* Pestm. R. K. *Plébánia*. 1053 1—2

A **kunszentmiklósi pusztakerekegyházai** róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állásra a pályázat kiíratik. Pályázni lehet 1917. jan. 6-ig. Az állás a megválasztás után azonnal elfoglalandó. Javadalom az 1913. évi XVI. t. cz.-ben megállapítva államsegélyből. Hitközségtől hat hold föld haszonélvezete 120 kor. értékben, melynek évi adóját a tanító fizeti. 20 kor. kertilletmény. Természetbeni lakás és évi 100 kor. lakáspótlék. Temetések utáni stóla, évi 20 kor. Kántori oklevél nem szükséges. Pályázatok a kerekegyházai r. kath. lelkesi hivatalhoz nyújtandók be. Kötelessége az osztatlan iskolát és az ismétlősöket tanítani. Kántoriakban jártas férfi tanító előnyben részesül. *Iskolaszék*. 1054 1—1

A **Kiskunmajsához** csatolt alsópálosi róm. kath. isko-

lánál a tanítói állás betöltetik. Pályázhatnak férfiak é nők. Fizetés: államsegély 1100 kor., iskolapénztárból 100 kor., 1 szobás lakás, 20 kor. kertilletmény, 200 kor. fűtési tisztogatási átalány. Addig míg új iskola épül köteles megválasztott az 1 szobás lakással beérni. Határidő dec. 30. Az állás január 1-én elfoglalandó. Kérvények a kiskunmajsai iskolaszékhez címezve *Ngs Varga Mihály* esperes-plébános urhoz küldendők. 1056 1—1

Pilisí róm. kath. iskolához havi 100 kor. fizetéssel, az iskolai év végéig, okl. tanítónő kerestetik. *Irsa* (Pest megye). *Róm. kath. plébániahivatal*. 1068 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Vityapusztai (Somogy m.) urad. róm. kath. magán elemi iskolához sürgősen tanítónő kerestetik. Fizetés évenként 500 kor., 6 hl. buza, 15 hl. rozs, 2 magyar hold kukoricaföld, 1 db. marhabenntartás, 4 db. anyasertés és szaporulatának legelő, 4 öl tűzifa, 1/2 hold kert, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel. Kérvények urad. intézőséghez Vityapuszta u. p.: Somogyvár küldendők. 1040 2—2

A **balatonhenyei** róm. kath. kántortanítói állásra 1917. évi január hó 3-ára pályázat hirdettek. Javadalmazása: lakás, helyi hozzájárulásból: 90 kor. kézpénz, stóla az egyes felektől körülbelül 6 kor., tanítói birtok: 2 hold 455 □-öl, haszonbérértéke 68 kor., használatra átadott 1425 □-öl szántó és 1200 □-öl legelő haszonbérértéke 30 kor., szolgálmányok értéke 60 kor., párber értéke 100 kor., 2 öl hasáb- és 1 öl dorongfa értéke 60 kor. Államsegélyből 786 kor. Pályázhatnak kántorságban jártas okleveles férfi- és nőtanítók. Kötelességek díjlevél szerint. Személyes megjelenés kívántatik. Költségek meg nem térítettek. Kérvények a szentbékálai plébániahivatalhoz küldendők. Posta: Köveskál, vasútállomás: Zánka-köveskál, Zalam. 1051 1—1

A **balatonendréd** róm. kath. iskolaszék a II. sorszámú tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségtől 600 kor., a többi az 1913. évi XVII. tc. alapján államsegély és 240 kor. lakbér. Kötelessége díjlevél szerint. Kántorságban segédkezik. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő dec. 31. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék*. 1049 1—1

A **karmacsi plébániához** tartozó **Vindornyafo** filiális róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás, mellékhelyiségek, 1248 □öl házikert, be nem számítható értéke 260 kor., párber-rozs, lélekpenz, 2400 □öl szántóföld, 3 méteröl hasábfá, stóla és alapítvány értéke 394 kor., többi államsegély. Mindennapi tanköteles 60. Pályázhatnak kántoriak, litániák, temetések végzésére képes tanítónők is. Kellően felszerelt kérvények jan. 12-ig plébániahivatalhoz *Karmacs* (Zala m.) küldendők. Választás január 14-én. A megválasztott köteles állását mielőbb elfoglalni és az egyházmegyei «Gondviselés» segélyegyletbe belépni. 1066 1—2

Helyettes tanerő kerestetik róm. kath. népiskolához, nyugalmazott vagy IV. képzőt végző is elfogadtatik, városhoz és fővonalhoz közel, igények megegyezés szerint. Ajánlatok «Kisegítés» jellegre a kiadohivatalba kéretnek. 1045 1—1

Nőtlen 35 éves komoly, működő okl. kántortanító, ki jeles tanítási okmányokkal és jeles oklevéllel, valamint precíz kántoriakkal rendelkezik egészséges, hadmentes, enyhébb és lehetőleg magyar vidékre nagyobb községbe

AZ UJ KIRÁLYI PÁR ARCKÉPE

kath. iskolák számára legkésőbb a jövő iskolaévre
készül el. Megrendeléseket már most elfogad a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

vasut mellékén tisztán tanítói, vasut közelében filiálisba kántortanítónak elmenne odavaló nősülési szándékkal. Megbízásból: r. kath. kántortanító. Liptómaluzsina. 1047 1-1

Stampay ének- és imakönyve 12 old. háborús szöveggel bővítve: kötve 60 fillér, díszes vászonban 90 fillér, művészi kötésben 3 korona 60 fillér. Tízre egy ingyen. Uj kotta, 40 old. ingyen, kötve 60 fillér. **Köbölkut**, Esztergom megye. 678-13

Amerikai Cottage-szivólérendszerű

HARMÓNÍUMOKAT,

valamint európai rendszer szerint, a legolcsóbban szállít

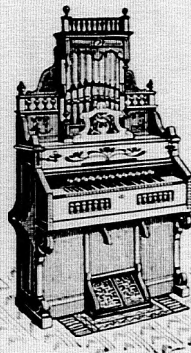
PAJKR REZSŐ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VIII. kerület, Visi-Imre-utca 11. szám.

Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig. **Pedálos harmóniumok** mindkét rendszer szerint és minden nagyságban, pontos orgonaméretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Árjegyzék ingyen és bérmenteve! Ot évi jótállás! Lelkészeknek és tanítóknak külön százalékgedmény! — Részletfizetésre is! — Elismert kitűnő árúk!

Kérjen árjegyzéket **pianók és pianinókról.**

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. **Pedálos harmoniumok** orgona méreteken. Ezen általánosan elismert remek műveket bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

Tanerőknek kedvezmény.

Árjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

Hazafias háborús ifjúsági színművek.

Iskolák, intézetek, ifjúsági egyesületek, műkedvelők részére a legalkalmasabb színdarabok.

DIADALOK ÚTJÁN. Színjáték 5 képb. Irta dr. Kovács Lajos. Ára K 1.40. — **ÉBREDÉS.** Dráma 3 felvonásban. Irta Sík Sándor. Ára K 1.—. „**LEGYEN MEG A TE AKARATOD!** Színmű 3 felvonásban. Irta dr. Magyarász Ferenc. Ára K 1.—. **FRONTON ÉS FRONT MÖGÖTT.** Operette 5 felvonásban. Irta dr. Marcell Mihály. Ára K 1.

Megrendelhetők a **SENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. szám.